

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Periodic humoristic

Núm. 2059 :: Any XL

15 cèntims = Atrassats 30

BARCELONA - 14 DE JUNY DE 1918

- Podeu restar tranquils una altra temporadeta.

Plaça Sepúlveda, 103 :: Telèfon 2044 A

PERFUMEUVOS amb LOCIONS de MYRURGIA

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe

RAMBLA D CANALETES 911
TELÈFON. A. 2766
BARCELONA

MENSAJERO BARCELONÉS

ESCRIPTORI PÚBLIC

S'admeten cartes en llista

Repartiment de cartes, circulars, esqueles i petits paquets

Avisant-nos per telèfon es passen a recollir a domicili, cartes i petits paquets per a on convingui

Places del Beat Oriol
1 del Pl, núm. 10
TELÈFON A 4499

MAGATZEMS

LAS GALERIAS

Rebudes les Novetats per a la

PRESENT TEMPORADA D'ESTIU

Darrers models en Trajos i Bruses

La millor surtida en Colls
Ploma i Pelerinas Marabout

Las Galerías

sempre ven a preus reduïts

Ronda de Sant Antoni, 13 i Tamarit, 164
PREU FIXE Telèfon A 4464

ANTIGUO JARABE
Y
PILDORAS ANTIRREUMÁTICAS
"GUASCH"

Precio: 5 Ptas frasco

Depositarlo:

Laboratorio "GUASCH"

De venta:

SEGALÀ · Rambla San José, 14
HIJOS DE VIDAL Y RIBAS · Hospital, 2
FARMACIA DEL LICEO · San Pablo, 1
VICENTE FERRER Y CA Plaza Cataluña
FARMACIA LA CRUZ
en todas las buenas farmacias.

**CALÇATS FINS
I ECONÒMICS
DE TOTA MENA**

LA FRANCO ESPAÑOLA
ESCUDELLERS, 25
BARCELONA

El mejor disolvente de los uratos
Acopia de las vías urinarias
Cálculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA
LAMBIOTTE HERMANOS
Urotropina Hexametileno tetramina - Formina

Agto. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

PÍDASE

folleto explicativo. Muestras

a los señores médicos

Bloks Notes

a DÈU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

UII! UII!

Hi ha qui compra vestits i calçats usats i els paga a preus increïbles
Se fan tractes en la botiga i si convé se passa al domicili dels venedors

102, HOSPITAL, 102
Suursal: Rbla. de les Flors, 25, interior

TABARIN "MORITZ"

GRANS FESTES TABARINESQUES

RESTAURANT DE PRIMER ORDRE

Plaça Sepúlveda, 183 :: Telèfon 2044 A

CRONICA

L'ESPIONATGE

Un dia, l'amic impressionable, em va sorprendre amb l'enumeració de tots els salons mundans, caus llibertins i catacombes clandestines, on l'espionatge alemany exercia el seu culte. Després seguia l'enumeració dels agents germanòfils. Hi havien periodistes, capellans, po-

licies, valents, «cocottes», obrers, senyorettes i àdhuc polítics republicans. Barcelona, era la Berna del Mediterrani i els bons francòfils devien anar-se'n dient els uns als altres l'ordre escrita a tot arreu de França: «Taisez vous, mefiez vous. Les oreilles ennemies vous écoutent.»

I era veritat, senyor, era veritat. En poc temps hem presenciats tres pel·lícules d'espionatge i contra espionatge, tan perfectes que, a hores d'ara, no sabem ben bé si foren realitat o paròdia executada per alguna casa cinematogràfica. Un periodista francès, desertor, camarada dels alemanys, és reduït per una mossa que se l'emportà cap a la frontera, el cloroformitzà i l'entregà als seus compatriotes. Una altra franceseta, amiga d'un alemany, un rumà i un espanyol, conquistà a un agent dels alemanys sostregué de la butxaca, quan reposava en els seus braços, els documents secrets. Pel moll, una nit, es sentiren uns crits enguniosos. Corria la gent, corrien els carabiners i els guàrdies. Un home fou conduït lligat a un navili italià, el qual s'endintzà en el mar portant la seva presa. I, finalment, el cop magistral de *Solidaridad Obrera*, denunciant a l'inspector Brabo Portillo, com a còmplice del torpillejament del «Mumbrú».

Un dia, En Blasco Ibàñez, parlant d'aquestes coses, em deia: «Quina novel·la més interessant es pot extreure d'aquesta Barcelona, de la guerra!» Però seria una novel·la, malgrat de tot, una mica còmica. Jo, per exemple, no puc representar-me dramàticament an aquest Brabo Portillo, que sembla llogat per la casa «Flores del Campo», per a anunciar pràcticament els seus productes. En Brabo, perseguia com un familiar del Sant ofici als judaïtzants o als contaminats de luteranisme, als obrers, aixecava irascible, el seu bastó en les manifestacions i, no obstant, sempre se m'apareixerà com un mena de maniquí, passejant per la ciutat la trassa del seu sastre, la perfecció del seu sabater i el bon gust del seu berretaire. En

Tarrés devia anar brut, En Tressols no era tampoc un model de correcta indumentària. L'odi dels perseguits trobava una imatge digna de rebre rencors. Però com projectar furiosament indignacions contra un policia que sembla disposat a ballar en tots moments un rigordon?

En la publicació dels documents demostratius de la seva culpabilitat, hi ha hagut àdhuc un detall que abona la nostra concepció còmica d'En Brabo Portillo. En les seves cartes, hi havien greus faltes ortogràfiques. Com tots els apassionats, com els don Joan de carrer i les senyorettes romàntiques, En Brabo, no té ortografia.

Fatalment, aquest policia devia aparèixer complicat en l'espionatge, car aquest té a Barcelona un caràcter amorós i alcohòlic. Tot l'espionatge es fa davant de copes de whisky i a la vora de faldilles pecadores. Escoltant els violins de l'«Excelsior», les cançons de l'«Edén», o fruitint les nits joioses del «Lyon d'Or», es fan i es desfan viatges a França, torpillejaments de vaixells, vagues, proclames i les corrupcions de tots aquells que puguin oferir una banalitat. ¿No és, doncs, lògic, fatal, que, En Brabo Portillo, aparegués donant ordres als espies després de besar uns llabis maquillats i d'absorbir, amb fruïció, un «coctail»?

Per això temem que, amb aquesta aventura, no surti reforçat el seu prestigi. Abans no era més que un policia, ofici ingrat i menyspreuat. Ara, podrà oferir la romàntica gerarquia d'espia, i, a les passions del «music-hall», afegirà les de les senyorettes aficionades al cine. Era la mà que acariciava i serà «la mano que aprieta».

Don Joan, no tenia moral. La seva vida, no estimava més que l'or i les dones. Si visqués es faria inspector de policia i manaria a Ciutti rondar pel moll, vigilant vaixells, en lloc de novícies hermoses i blanques.

PARADOX

El café mort

Si els germans Pompidor siguessin persones com cal el dia catorze al vespre se'n anirien a *La Vanguardia* i farien posar un anunci de mitja plana que digués:

DONYA MAISON DORÉE

HA MORT!

després d'haver rebut 300.000 pies. els senyors Pompidor. Aquests, molt afligits però sense poder plorar, conviden a tots els parroquians de la difunta a fer beguda lliure de gastos per a que tinguin eteina memòria d'ella.

El mal és que no ho faran i no podran convence's dels molts i bons amics que tenia la finada. Pitjor per a ells; nosaltres farem el recordatori.

Alli on és la Maison hi havia un magatzem de llits de ferro i llautó i una xacolateria-restaurant de molta nomenada dita «La Mallorquina». Els senyors Pompidor, que són germans encara que no ho sembli, perquè lo que és la cara la tenen com un ou i una castanya, montaren allí un establiment estil Lluís no sé quants, que aviat fou el centre de reunió de mica més, mica menys, d'una quarta part de la gent de Barcelona que va al cafè. I això que tenia que competir amb el Continental el de l'acera dels gomosos i amb la cerveseria del davant, on es bevia bé i es menjava millor.

Els senyors de la Maison anaren ampliant el local i fent-hi locals propis per a festes i grans tecs i després hi donaren tès amb l'escusa dels quals ballaven les damiselles més aristocràtiques de Barcelona balls de tota mena de noms estranys.

En Marial hi feia xistes groixuts amb aquests balls, el doctor Turró s'hi empipava i l'oncle Vilumara explicava an En Rahola, an En Moles i an En Barbosa, que allò no era res comparat amb els del Gavilàn, Taller Embut i altres llocs de perdició que frecuentaven ells i els seus allà en les joventuts.

Molta altra mena de gent feia cap al dit cafè: si començaven a nomenar-la no acabariem ni omplint tot el número de LA ESQUELLA, perquè el cafè de que ens ocupem tenia parroquians d'aperitiu de mig dia, d'esmorçar, de cafè de havent dinat, de berenar, d'aperitiu del vespre, de sopar, de cafè d'havent sopat, de ressopó i de viciosos a tota hora. Unicament al dematí tenien els moços la feina descansada.

Un dels èxits de la casa foren els dinars a duro. Tant èxit que un dia suprimiren el vi i escursaren els entreteniments i al cap d'una estona les cinc pessetes foren sis, el qual disgustà sobre manera als dignes viatjans de comerç, que eren uns dels puntals de l'establiment. Perquè

això sí que s'ha de dir, els artistes, els escriptors, els fabricants i comerciants, àdhuc els dentistes, com en Meifren, eren capaços de fer traició als Pompidor, però els viatjans de comerç de terres andaluses, castellanues, gallegues, valencianes o de la Extremadura, que venen a explotar al català, com el català ho fa amb ells, tots, sense fallar-ne ni un, a la Maison feien cap.

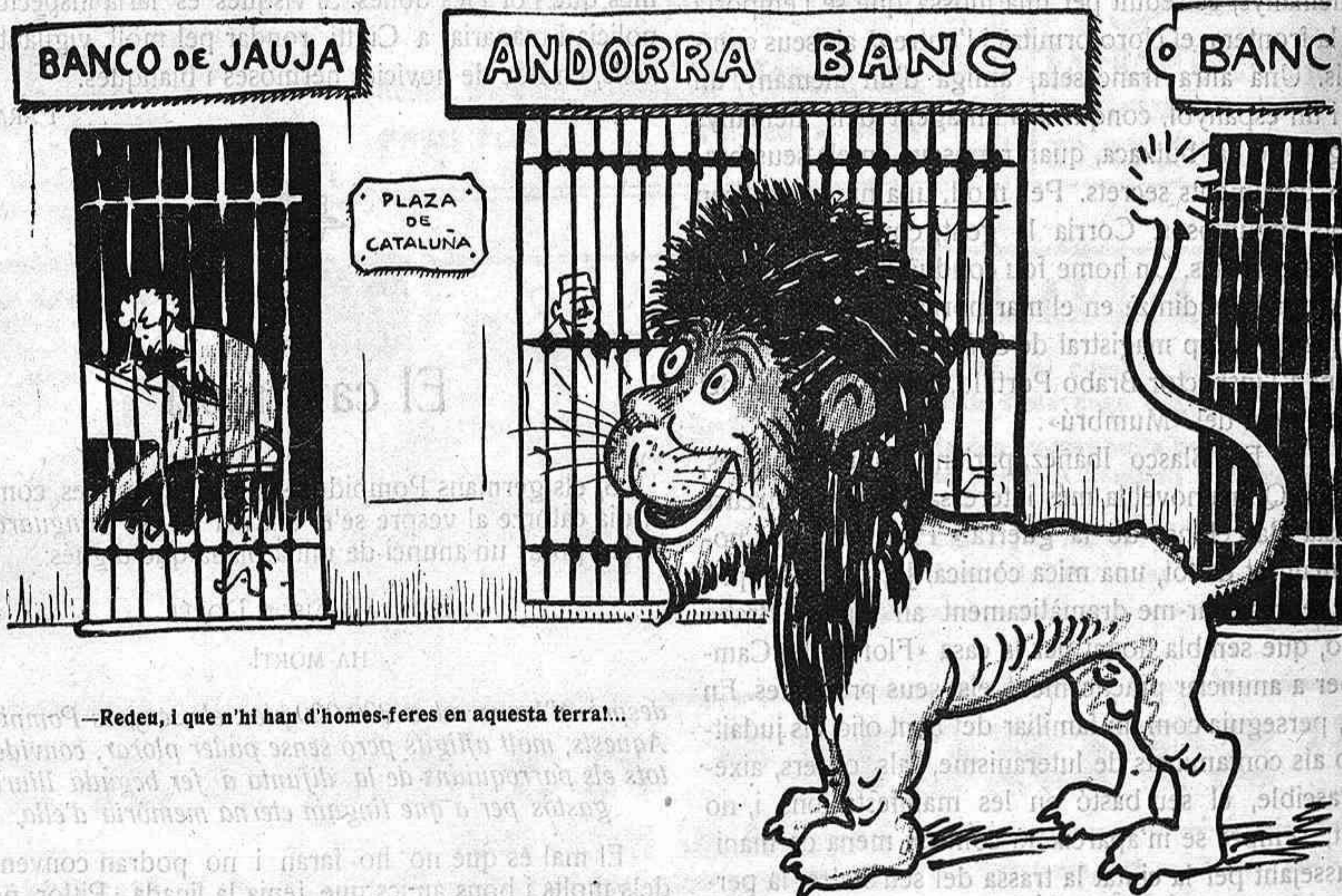
Suposem que ressucitaren de entre les runes de l'establiment que ha mort, però mentrestant permeteu-me que dediqui unes ratlles al personal que com els angelets en el cel, feren les delícies dels concurrents. Un d'ells, anònim, és En Joan Blanche, cuiner, inventor de salses verinoses. Hi ha el Ricardo, que serveix a fora; En Valentí, llimpia; hi han el Pepus, el Marin, el Reus. El gran Badia, music, no ha volgut deixar el violí (nosaltres ja el coneixiem del Inglès), ni En Goya, els llibres de contabilitat. Resten En Cabanes, En Vidal, Teixidor, Grau, etc. Però duem sobre el nostre cap les figures dels grana Galceràn i Costa, moços entre els moços, amb més o menys sort, però sempre tractant al parroquià de uns manera, que el parroquià ja no ho és, que és un amic del cor. Volen que els ho digui? lo que més m'apreta el cor en aquesta mort de la Maison és no saber on podré trobar an en Costa.

A COSTA

Ay! Costa el gran camarero.
Tu has sabido demostrar,
El que se puede gastar
Con alegría el dinero.

I ara, com que no'ns convidaran, posem-nos tristos i diguem.

Maison Dorée
R. I. P.

—Redeu, i que n'hi han d'homes-feres en aquesta terral...

EL SOMNI INUTIL DEL GRAN ORGULLÓS

—Ja ho tinc pensat: Nôtre Dame me servirà d'estable per als meus cavalls i el Museu del Louvre de W.C.

A CAU..... D'ORELLA

Fidelitat

Els malèvols atribuien al nostre marquès una fonda malincolia política. Una aclaració. A Barcelona, malgrat els múltiples marquesats, no existeixen més que dos marquesos, el d'Alella i el d'Olèrdola. El nostre és el de Olèrdola.

Efectivament. Per la cara d'En Rius, s'extenia una ombra d'entristiment. Perquè estaria dolorit, el nostre marquès? Tal volta, per les triomfals jornades d'En Cambó? O serien, per ventura, certes les malignes suspensions que el creuen caigut en desgràcia davant de l'Alba?

En Rius, ens confessa la seva tristesa, que no és produïda ni per En Cambó, ni per l'Alba.

—Tenia un gos de raça, un gos hermós i intel·ligent, i se m'ha mort.

I posava una cara llastimosa, com assegurant-nos que un gos era més digne de fidelitat que un partit o un ministre.

Humor i pintura

Exposicions majors i menors. Exposicions en tots els palaus públics, en tots els salons i en totes les botigues. Aquell llibre que abans portava tot barceloní sota el braç, ara s'és convertit en una tela.

Triomfen els pintors i, naturalment, el triomf els posa alegres. Heu's aquí En Domènec Carles, que exposa a càrrec de Valentí—Passeig de Gràcia, 84. Li diem el pintor de les roses, perquè les seves són més belles que les roses. I ell, alegre, aleshores fa una marina sèria, no un quadre de blavors i de barques, sinó la Marina clàssica, la d'En Camprodon i Arrieta.

No, no és que canti. Tampoc que s'hagi llençat a la escenografia. En Carles, fa Marina d'una senzilla manera, posant de costat dos quadres. Va numerant en el catàleg de la seva exposició els quadres, i escriu:

«7—Costes de Llevant.»

»8—Platges de Lloret.»

Tots els visitants, immediatament, el secunden i es posen a cantar *Marina*.

Però l'humor dels pintors devegades s'enverina. Tornarem, un de aquests matins, a visitar l'Exposició d'Art. No hi havia ningú per les sales i, no obstant, sota una tela d'En Carles Vázquez, penjava un lletreret. Era la tela el retrat d'una Mare de Déu, rodejada jaíl de lliris. El lletreret, amb lletra d'una caligrafia perfecta, deia:

Retrato de Maria Santísima.

La cotilla de la Xirgu

A cada estrena i cada «reprise», crítics, abonats, sospiren pel teatre de «Novedades».

—Però, què li passa a la Xirgu? Perquè no arriba aqueixa nit triomfal que tots esperem i tots desitgem?

La Xirgu, no hauria d'haver tornat a Barcelona i així el seu record fóra el dolç record d'una cosa estimada i perduda. Com en *La immaculada de los Dolores*, poetit-

zariem el seu posat i fóra sempre l'actriu de la qual admiràvem tot, la veu, els gestos, els moments tràgics i les escenes alegres, Salomé i la Caterina.

El dia de l'estrena d'En Benavente, un vell escriptor, pròdig en anècdotes, explicava el misteri de la Xirgu.

—Quan anà a París, acompanyada d'En Darosa, l'empresari argentí, aquest, la portà per tots els teatres, la presentà a totes les actrius, i amb una, la Marta Regnier, l'amistat es féu cordial. En Darosa, volgué que la Xirgu es fés el «trousseau» a París, com una promesa ianqui. La Marta Regnier, s'encarregà d'allisonar-la en elegàncies, mostrant-li el camí dels grans modistos. Però abans, la Marta Regnier, li digué:

«—Vestits? Oh, sí! Però, abans, hem d'anar a casa la cotillaire, perquè amb una cotilla com aquesta—mostrant la cotilla barcelonina de la Xirgu—cap trajo, per elegant que sigui, li escaurà.»

El vell escriptor, pròdig en anècdotes, sentencià:

—L'art de la Xirgu encara porta la vella cotilla i els trajos nous, per elegants que siguin, no li escauen.

GLOSARI

EL XIULET D'EN FRANKLIN

Amb aquella gràcia tan peculiar, tan seva, ens conta En Benjamí Franklin que quan era noi, havent-li regalat, uns amics de la seva família, unes quantes monedes de coure se'n anà corrents a un magatzem de joguines. Però, com trobés pel camí un noi que feia sonar un xiulet, li oferí tots els diners que portava a canvi del senzill instrument. Després, al tornar a casa, pares, germans, amics i servents tots se n'hi varen enriure, perquè havia donat per aquell xiulet quatre vegades més de diners dels que valia.

El noi Franklin, al convèncers de que realment havia fet una burrada, s'indignà tant contra éll mateix, que fins plorà de ràbia.

No obstant aquest fet tan senzill li va servir de lliçó per a tots els dies de la seva vida.

Ja vell, el gran home ho recordava tot sovint:

«Una vegada, quan era nano—deia—vareig pagar per un xiulet molts més diners dels que valia. Però em va servir d'escarment. La prova és que, més tard, sempre que em venien intencions de adquirir alguna cosa innecessària pensava: «Benjamí, vès que no paguis el xiulet massa car!»

I encara després, més tard, el propi Franklin va poder donar la mateixa aplicació del xiulet a diferents experiències i observacions filosòfiques i socials durant la seva vida.

Escoltem-lo an ell mateix:

«Quan veig algú ambiciós sacrificar el temps, la llibertat, la virtut, per a obtenir algú favor cortisà, dic jo, entre mi: Aquest home en dona massa, del xiulet!»

«Quan algú amic meu afanós de popularitat s'enreda amb la política, abandonant els seus negocis i desa-

tenent lo de casa per lo del comú, dic: Aquest pobre paga massa car el xiulet!»

«Quan em topo amb algú avar que renúncia a tots els goigs de la vida pel sol gust de acumular diners, se m'acut sempre: Si, que paga car el xiulet. aquest home!»

«Quan veig un vanitós, un viciós, un pecador qualsevol que malgasta fortuna i salut per a fomentar la seva mania, no paro de exclamar: Un altre que dona masses diners pel xiulet!»

«I, finalment, quan veig una dona jove, guapa i amable, casada amb un home ric, groller i fastigós, no puc menys de dir entre mi: Quina llàstima que hagi pagat tant car el xiulet!»

El Jlosador no fa sinó posar al peu de aquestes ratlles aixó:

V. i A.

Que vol dir: vist i aprovat.

XARAU

En una de les finestretes d'un banc.
El dependent.—Com se diu, vostè?
El client.—Que no ho veu?... Miri la firma en el document.
El dependent.—Precisament per això, perquè fa mitja hora que me la estic mirant és per lo que li pregunto.

LA MODA

—Caram!... Que ve de rentar els plats, senyor Felip?

—I doncs, ¿què hem d'ésser menys que vostès, nosaltres?

Teló enlaire

LICEO

La companyia de *Balls rusos* se ens ha presentat lleugerament modificada en alguna de les primeres parts; i lo sensible és que la tal modificació ha sigut amb merma. També han fluixejat quelcom la part decorativa i la direcció orquestral, comparades amb les de la anterior temporada. No obstant i això, el públic ha fet justícia als excel·lents artistes, aplaudint-los en totes les obres representades fins ara, totes obres conegudes exceptuant *Le festin*, que ha sigut la primera audició a Barcelona.

Musicalment *Le festin* no està, de molt, a l'altura de la major part de balls que havem tingut el gust d'admirar. Consta de tres parts de dansa i vé a ésser un entreteniment passador en el qual s'hi llueixen de debò la senyora Lopokova i el senyor Idzikowski. S'ha de confessar, per això, que visualment resulta una obra molt divertida i pintoresca.

Entre els altres balls donats aqueixos dies, cal remarcar l'èxit esclatant de la *Scheherazade*, *Cleopatra*, *El espectro de la rosa*, *Carnaval* i *El príncipe Igor*, els quals tant per l'importància de la música com per lo ben executats se n'han endut les ovacions i els entusiasmes de tot-hom.

En el número vinent acabarem de donar compte de les estrenes i novetats que hi hagin hagut aquesta setmana.

ROMEA

El dimarts va estrenar-se *El Teniente de Alcalde de Zalamea* original de Muñoz Seca i P. Fernández. Es una obra còmica de costums andaluses basada en un «tenorio» ridícol que és víctima d'una broma pesada que li juga un barber, marit d'una que ell pretén conquistar.

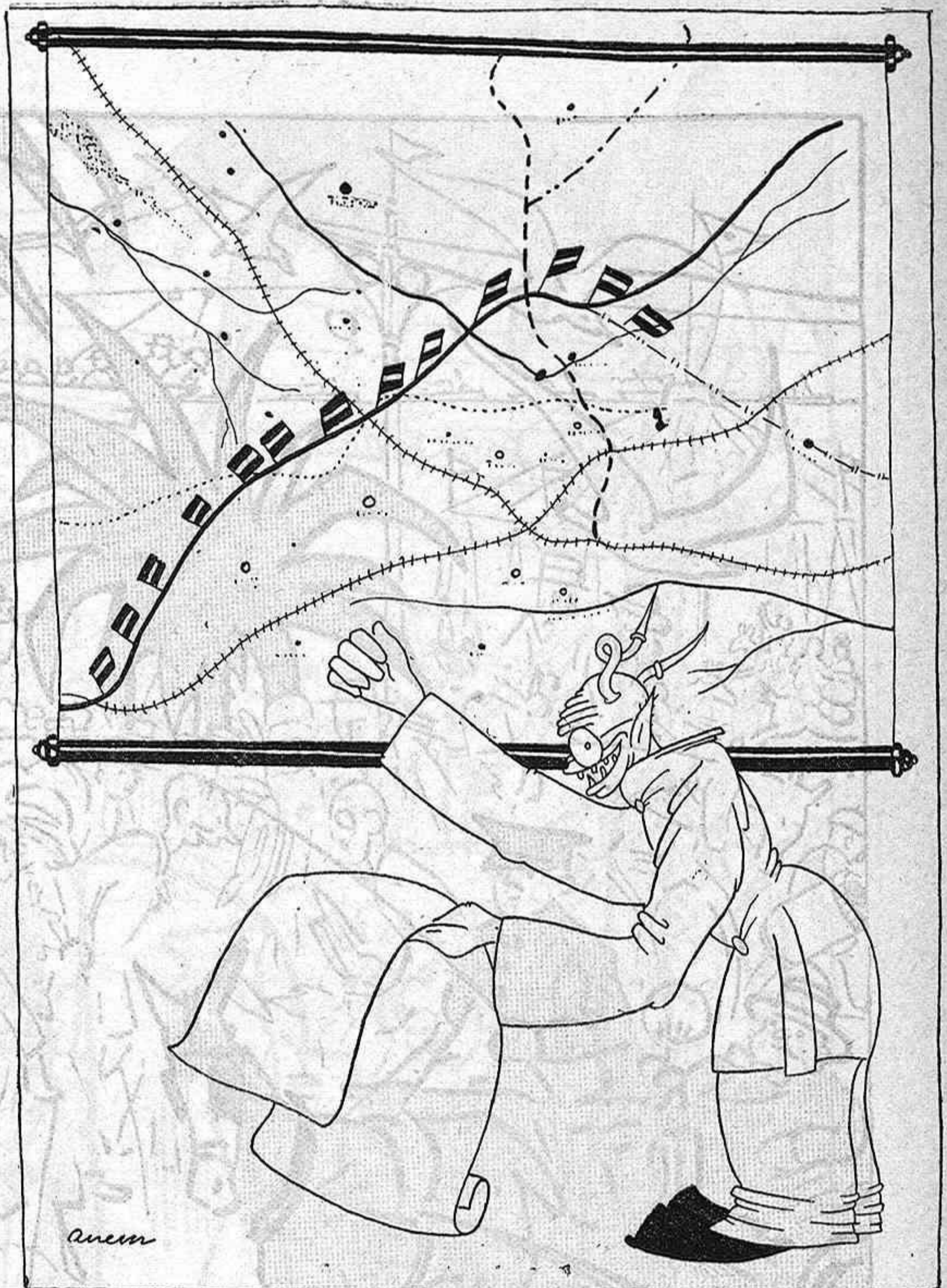
Fou molt ben interpretada per la excel·lent companyia de aquest teatre.

NOVEDADES

Una obra d'En Benavente és sempre interessant; i quasi pot afirmar-se que en l'estrena un hom no hi pert mai la nit. Les seves comèdies ens seràn agradoses sempre, sinó per lo que hi passa, per lo que s'hi diu.

Aixís aquesta *Inmaculada de los Dolores* si no'ns convenç per la manca d'emoció i per la poca traça de dramaturg; si no'ns entusiasma per la veritat psicològica dels personatges ni per la estructura de l'acció, no gens ben definida, en canvi ens encanta fragmentàriament amb una sèrie de detalls esplèndits, de justa observació, d'excelent retòrica perfectament raonada, i amb un diàleg sempre satíric, gràcil i enlairat, condicions especialíssimes que ningú més que l'autor de *Los intereses creados* pot vantar-se de lluir en les obres destinades a l'escena.

La comèdia dramàtica d'En Benavente fou ben rebuda pel públic, però no constituí, de molt, un èxit. Els aplausos

—Això va bé!... Uns quants quilòmetres més, i... a Gibraltar!...

anaren dedicats més aviat al literat que al dramaturg, qui aqueixa vegada, com en tantes altres ocasions tampoc l'havia encertada.

Els artistes de la companyia Xirgu executen la *Inmaculada de los Dolores* d'una manera notable. Sobre tot ella, donya Marguerida, s'hi llueix de debò, arribant en certs moments a l'altura de les grans actrius.

Esperem àvidament l'estrena de *Santa Juana de Castilla* d'En Galdós, que, segons diuen, anirà demà.

ESCOLA CATALANA D'ART DRAMÀTIC.—Un gran interès han despertat i prometen ésser un formidable èxit per a En Gual i els seus deixebles, les sessions públiques anunciades per a aqueixos dies, en el «Teatro Goya», de les probes pràctiques de l'«Escola C. d'Art Dramàtic».

Durant les esmentades sessions se representaràn, pels alumnes de l'Escola, obres clàssiques de Goldoni, Moliere, etcètera.

La presentació serà acurada, com en tot lo que posa mà l'Adrià Gual.

En el número que vé procurarem donar compte del resultat de la primera de aqueixes sessions.

Tetò enlaira

PROJECTES D'URBANITZACIO LOCAL

El futur Passeig Marítim de Barcelona

ALS ENCANTS

—Veig que també teniu llibres... Voldria una «Història de Catalunya».
—Es inútil. S'ha acabat la història de Catalunya. Ho sé pels mateixos de la «Lliga» que l'han agotada.

NOTES D'ART

Igual que en l'any anterior s'ha inaugurat en la Sala Mozart el segon Saló dels humoristes, tant com en el primer, més, pot dir-se aquesta vegada que ni son todos los que están, ni están todos los que son.

Moltes de les firmes dels consagrats troben a faltar-se allí. Com que nosaltres quan tenim raó ho demostrem, parlarem ràpida, però detingudament, dels senyors expositors, diem mal, de les obres dels senyors expositors.

R. López Morello:

Aquest senyor ha errat la carrera; tindria que brodar en canyamàs. Exposà una cosa que se'n diu «Carnaval eterno» que el condemna a mort per a sempre.

J. Ochesa:

Igual, però més difícil, que vol dir pitjor.

J. Giraldez:

Aquest se'n emporta la palma dels decoradors fent-ho malament. Hi han coses que's poden discutir, això no. *Nego majorem* que diuen al seminari.

Luis de Oms:

La mare! D'on ha tret aquestes dones?

Vidi:

«La Gioconda».

Vidi, eh? Doncs miri, *vidi, vini, sed non vinci*.

Senyoreta Saganyoles:

Ens sembla que Déu no la crida per aquest camí, formosa damisel·la. A nosaltres també ens agraden gats i gossos, però ni fent humorisme els petonegem el morro. Ah! i si teniem de dibuixar-los, ho fariem millor.

Números 206-208:

Es original l'autor; creiem que va errat de camí, però aquí hi ha pasta.

Vercher:

«Baile flamenco».

Dintre el genre de dibuixar, com si se brodés en canyamàs, és decididament lo milloret de l'exposició.

Gustau Pierres:

Si en fa targetes postals les vendrà a ral i pot-ser a trenta cèntims.

P. Sanmartí:

Què hi farem?

Loygorri:

Aquest, com En Pierres, se dedica a les postals, però les fa a l'estil anglès i pornogràfiques. Referent a la tècnica allò és una delícia. Venen ganes de llepar aquells caramellos de cames.

J. Güell:

Idem.

Ribas:

El mestre! M'agradaria que m'expliqués com les fa aquelles mitges de sedalina. Semblen un directe del Mercurio de Nova-Orleans. Allò és cosa ben deixada.

Roqueta:

En Roqueta sap que aquí se l'estima i per això no volem deixar de donar-li una ditada de mel. El dibuix senyalat amb el número 161 és sever i força elegant i el 162, aquell gris, també.

Jou (Ramon):

Si, no direm que no, pot-ser ho arribi a fer tan malament com En Penagos; amb temps i palla maduren les nespres.

Aquí el visitant se troba amb uns negres fets de cotó fluix i roba basta que foren la vergonya de la exposició, si no hi hagués un boxejador de fang i un ocell fet amb petxines.

Anem:

Ja anem una miqueta més bé. La caricatura millor, «El mal cirugià», ens plauria definitivament si no recordés al seu senyor germà *Apa*. Aquell retrat groc i negre és força bonic

K-Hitto:

Es barroc entre lo barroc. No pot negar-se-li traça ni dissimular-se-li el mal gust. Pot-ser allò de «Se me ha visto algo?» és la síntesi de lo que diem.

Picarol:

Aquest és de casa. Està representat menos bé de lo que tindria que estar-ho el qui sent com ningú lo grotesc conforme ha demostrat. De totes maneres els dos dibuixos presentats, són una delícia; plens de detalls tots preciosíssims i que fan venir la riulla a flor de llavi.

Fresno:

Es ordinari.

Aquí ve la segona part dels negres i del boxejador. Hi ha un senyor Esteve, un Rusiñol, una girafa i no sé què més que reialment no hi ha dret a col·locar-ho al costat d'obres fetes amb tota honradesa.

Paul Nordin:

«La Releve». Aquest senyor, o té molt mal gust o molt mala ànima. Els directors no tenien d'admetre l'asquerosa caricatura.

Ignasi Vilarrasa:

Distingit com sempre, molt graciós i elegant presenta una de les seves mutacions de gravats al boix il·luminats.

J. Padraza Oslos:

Filosòfico estàis, amigo. El mal és que la filosofia és dolenta i fa malbé lo bò del dibuix.

Brunet Borrás:

Dolent, de mal gust, groller.

Antoni Farrés:

Se tracta d'un concurs de pantorrilles, dibuixades amb certa gràcia.

Tito:

Aquest ni amunt ni avall. Són bonics els números 187 i 190. El mal és que opisseja.

Opisso:

Presenta un seguit de senyores de formes opulentes i temptadores dibuixades amb aquella gràcia a que l'autor ens té acostumats.

Cornet:

El de sempre, fàcil, traçut, sabent-se de memòria el seu ofici.

Prat:

Aquest també opisseja que deiem, però la seva manera de dibuixar és més viril que la de don Ricardo. De les obres que te exposades són molt recomanables les senyalades amb els números 143, 147, 148, 146 i 144. El senyor Prat, naturalment, s'ha mirat molt a Daumier.

Grau:

Sense variació.

Junceda:

La «Natura morta» es de lo milloret de l'Exposició.

En conjunt, no obstant de lo esmentat, el Saló d'humoristes d'enguany representa un esforç digne d'elogi per part de la majoria de concursants i sobre tot una laudabilíssima bona voluntat i un excel·lent treball per part dels organitzadors, als quals devem felicitar, encoratjant-los en el seu comès per a que, en exposicions successives i ajudats per la sort i per qui podria i deuria ajudar-los, aconseguixin un major èxit.

Amén.**GALERIES LAIETANES**

EXPOSICIÓ BOTET.—Molt visitada ha sigut aqueixos dies una interessant exposició de pintures originals de la senyoreta Botet. Com en les anteriors, ha demostrat aquesta vegada la simpàtica artista un indiscutible acert en el color i una molt distingida personalitat en el dibuix i en l'elecció de temes.

D. Carles

En una sala molt ben decorada per el cèlebre argenter senyor Valentí, el sucós pintor don Domènec Carles ens presenta ses últimes obres i ens fa ofrena del renovament de sa paleta, que com serpent al canviar de pell, ha esdevingut d'una frescor i opulència no comparables amb la que feia lluir en les teles anteriors.

En Carles ens obsequia amb unes «Roses de Catalunya» (n.º 1) que són de lo més delicadament pastat que ha fet aquest pintor ja cèlebre per sa habilitat en fer contrast de clar i obscur delicadíssims i donar a lo que ell desitja (roses i jerro en aquesta ocasió) tot el relleu necessari.

El n.º 12. Flors i fruites serveix per a fer veure lo que ha guanyat el pintor fent, no aquesta tela, sinó el n.º 1. En el tal dotze el color és massa gras i el dibuix poc determinat, de manera que hom no veu prou clar lo que el pintor ha sentit al davant de les flors.

El n.º 8. «Costes de Llevant» està pintat en uns colors simples que li donen una suau violència sobremanera agradable i que porta a tots els que d'elles fruïrem el recort d'aquelles platges. Molt agradable aixís mateix encara que predominan-t'hi més els grisos i que el cel no estigui pot-ser resolt com en altres teles. Es el n.º 7 «Platja de Lloret». D'aquesta tela són remarcables les aigües.

Els paisatges d'Olot són pot-ser lo millor de la col·lecció, «Els saules» és molt sentit, però no arrivà en molt a la riquesa del «Riu a Olot» veritable sinfonia en verts,

—No sè... d'ençà que varen demanar la pau, que'm són molt més simpàtics.

blaus i grisos i molt menys a «Un mas a Olot» la veritable joia de la exposició, i un dels millors paisatges de pintors catalans que hem vist ultimament. Es sever, la llum cau damunt les terres d'una manera admirable i sobre tot el cel té una profunditat encisadora.

Mol bé totes les demés teles exposades. Felicitem de tot cor a l'amic Carles.

Ja gairebé som al temps en que costa quart i ajuda omplir unes quartilles sportives.

Si no fos que els nostres futbolistes s'han empenyat en amargar-nos l'existència i amargar-se-la ells mateixos jogant com desesperats sota un sol canicular, estariem frescos els sportífers.

Sortosament, ja ho diem, els futbolistes sempre ens donen pasta per a dir quelcom.

Diuenge anarem a cànn *Barcelona* a veure com s'ho feien aquells nois amb els de l'*Europa*, campions de 2.ª categoria. I a fè que en sortirem satisfets del partit.

Els pobres jogadors, suaren, però jogaven tan bé com en plè hivern. Els *europèus* ens feren una impressió inmillorable. Son xicots que van a l'hora i els augurem un triomf a les finals. Els barcelonins els feren quatre gols però, vaja, els hi costà bon xic.

A l'altra banda, camp *Español*, jogaren també l'*Español* i l'*Avenç*. Els primers ne ficaren cinc als segons, amb aquella alegria.

I girant els ulls vers la mar, els nedadors del C. N. B. se'ns presentaren diuenge com sempre disposats a fer una cursa pel motiu més fútil i xiquet de water-polo amb crits i gatzara.

Els nedadors tenen fama d'escandalosos i cridaners. Hi ha una mica de raó en això, ja que sempre que els hem anat a veure han baladrejat de valent. Pot-ser la mateixa aigua salada els ho fa fer. Qui sab?

Bueno...

FLY

ESQUELLOTS

En Beethoven ha triomfat a Gràcia.

La *Novena Sinfonia*, executada diumeuge passat al «Bosch», fou un èxit esclatant.

No sabem si felicitar als graciencs o an En Beethoven.

A qui no podríem felicitar és a En Pena, que en aquella «Arca de Noé» tan poc *acuática* devia patir molt.

Tan mateix el dia 15 es tancarà el cafè-restaurant. «Maison Dorée».

Si el popular establiment dels Pompidor es traslladés a un altre lloc, no hi hauria res a dir, però desapareixent com desapareix, totalment, morint, no de mort aparent, sinó de mort real, la cosa fa molta tristesa.

¿On aniran a parar ara aquelles tradicionals penyes de barcelonins presidides per la colla del doctor Turró?

Al «Continental» ja tenen les seves, i no hi caben. Al «Bar Canaletas»... Massa democràtic! Es faràn socis de «Els Caçadors»?

Podrien fer això, però es veurien obligats a aprendre de dir mentides.

I l'Utrillo potser s'hi oposaria...

Altra vegada la qüestió del tancament de botigues en diuenge torna a donar motiu a escàndols, pedrades i aldarulls.

Ningú diria que això del descans dongués tanta feina.

I els pobres dependents, esdevinguts vigilants i guerrers — cada saltataulells es porta una catapulta— són els que en definitiva reben, encara que peguin contra els vidres.

Perquè resulta que tothom fa festa menos ells: els esclaus, perquè treballen; els lliures, perquè treballen per a llibertar als esclaus.

I les autoritats... tranquilament perdonant les multes als infractors.

A Barcelona se li dona el dret de presentar dotze candidats a diputats a Corts.

Fins a dotze diputats tindrem, doncs, la *fortuna* de disfrutar els barcelonins.

Vès perquè no podien arribar a la dotzena de frare, que potser hi hauria proporció de ficar-hi al marqueset Rius i Rius!

Llegim:

«Dicen del Gobierno Civil que este año se expiden en aquellas oficinas mayor número de licencias de caza que en los años anteriores».

Mau!

Això vol dir que també hi han més escopetes.

Que és qüestió de anar a matar el porc senglà?...

Anem-hi tots!

Del *sesudo* i *morigerado* diari de les families *Las Noticias*:

«En un juicio a puerta cerrada:

Declara un testigo, no presencial, y dice,—Yo, señor presidente, estaba en la habitación de al lado, tabique por medio, y oí que la perjudicada decía: ¡Ay!... ¡ay!...

La defensa:—¿Está usted seguro de que no acentúa usted mal?... Que en vez de ay! ay! no decía: ¡ahí!... ¡ahí!...»

Gràcies a Deu, que al vell diari d'En Roldós li ha entrat sava nova, espiritualitat i alegria piritipesca!...

Notes de casa:

Del President de l'«Ateneu Autonomista del Districte III» rebérem una atenta invitació per al concert en honor al Mestre Burgés.

Moltes mercès.

¿Sin algodón?... Bueno... ¿y qué?

Es el tiul de un follet publicat pel senyor Ramoneda, professor de filatura.

Aquest senyor vol demostrar que la fibra de l'ortiga, tan abundant a Espanya, pot substituir molt bé la del cotó.

I per a tractar d'aquest assumpte s'han reunit uns quants tècnics al Palau de la Generalitat.

Ara lo que ha de mirar el senyor Ramoneda és que els que l'escolten no s'hagin posat, preventivament, cotó fluix o *ortiga fluixa* a les orelles.

Excés de detall en les informacions sensacionals.

L'altre dia *La Publicidad* al fer la ressenya del terrible accident del carrer de Balmes, deia:

LA GRAN SEGADORA D'AQUEST JUNY

- Bon cop de falç!

Una de las víctimas «llevaba ligas azules». ¿No'ls sembla que és aquest un reporterisme massa minuciós?

Una mica més de pietat, senyors, tractant-se d'una desgràcia!...

L'altra tarda la policia va detenir al amo de una taula de joc que s'havia establert al mig del carrer.

Al mig del carrer, i encara detenir-lo?... Veiam si ni al carrer podrà fer un lo que li dongui la ganal...

Posar una taula de joc a la via pública, als nassos de les autoritats, vol cert mèrit que no té tothom.

Aquest home es mereixia una medalla i no una detenció.»

Tres populars establiments del *Paralelo* ha fet clausurar el Governador.

Es diu que la causa de aquesta ordre són els espectacles immorals i el joc.

Tocant a lo primer potser sí que han fet molt santament les autoritats.

Ara, respecte al joc, que no'n faci massa el senyor Rothwos.

Volem dir que, posats a tancar establiments en els quals

s'estira la orella d'En Jordi, aviat no quedaria cap botiga oberta a Barcelona.

I éssent així... o tots moros o tots cristians.

Trenta quatre famílies *millonàries* que habitaven unes barraques en un solar de la carretera de Les Corts han sigut deshauciades a crema dent.

Pobra gent!... fan llàstima de debò!

Home, una idea: Posats a deshauciar ¿perquè no deshaucien als habitants de les barraques de les Dressanes?

No diguin, que allò sí que resulta un adefessi en plena Rambla!...

Sempre se'n saben de noves!

L'altre dia (6 de juny, pàgina, 12, primera columna), *La Vanguardia* publicava el següent telegrama:

«Suecia.—Zurich, 5: Un incendio ha destruído un hotel donde se alojaban cierto número de internados franceses».

¿Zurich capital sueca? Veiam si a lo millor resultarà que Tonkin és la capital de Dinamarca; perquè posats a dir disbarats, no vé de un!

Els del diari del *fil* tenen d'apendre un xic de geografia!

Ni que tinguessim En Pic i Pon de redactor!

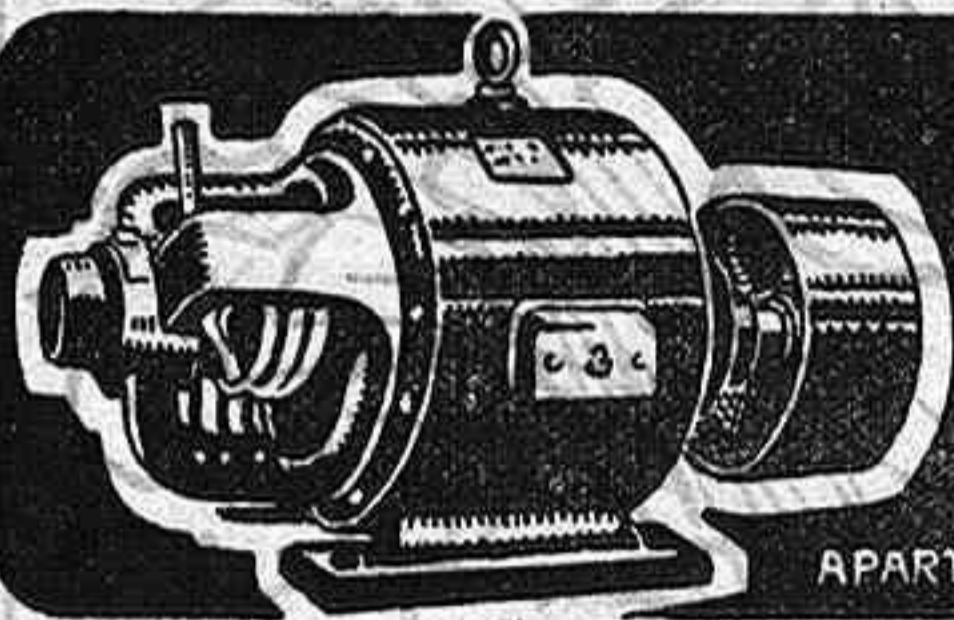
EDEN CONCERT

Asalto, núm. 12

EL MEJOR MUSIC-HALL DE ESPAÑA
Continuos grandes programas de artistas de verdadero primer orden

Teléfono 3332 A

Todos los dias gran éxito de la incomparable NIÑA DE LOS PEINES

APARTAT 189

R. COLLI S.C. - BARCELONA

Representants i Depositaris de la Casa

ERCOLE MARELLI & C. - MILAN - MADRID

MOTORS - ELECTRE-BOMBES - ALTERNADORS - TRANSFORMADORS
DINAMOS - VENTILADORS - ETC. - DEMANIN-SE PRESUPOSTOS

MÉNDEZ-NÚÑEZ Nº 17.

TEL. A 1249

Dipòsit núm. 1
Aroles, núm, 5
— Tel. A 657 —

Quatre dipòsits de fret sa-
ludable per a aquest estiu

Dipòsit núm. 2
Salmerón, 13
— Tel. G 1240 —

La fàbrica
més antiga,
més important
i més acreditada
d' Espanya

HIELO SANO

Loaguina

Es el glaç
pràcticament
més econòmic
perquè reifreda
molt depressa

Direcció central: P. Aduana, 27-Tel. A 21

Dipòsit núm. 3
Sepúlveda, 185
— Tel. A 5055 —

Aigua pura, glaçada intensament
amb totes les garanties higièniques

Dipòsit núm. 4
Diputació, 270
— Tel. A 5054 —

ANTONI LÓPEZ, IMPRESSOR

IMPRESSOS DE TOTES MENES
EDICIONS

TREBALLS COMERCIALS

Olm, 8, inter.

Teléfono 4115 A

BAZAR DE LA UNIÓN

Útils per a escriptori - Tintes supe-

rriors - Impressions de totes menes

Carrer Uuió, 3 — BARCELONA

COLECCIÓN DIAMANTE

TOMOS PUBLICADOS

1. N. de Campoamor. Doloras, 1.ª serie.
2. — Doloras, 2.ª serie.
3. — Humoradas y cantares.
4. — Pequeños poemas, 1.ª serie.
5. — Pequeños poemas, 2.ª serie.
6. — Pequeños poemas, 3.ª serie.
7. — Colón, poema.
8. — Drama Universal, poema, primer tomo.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.
10. — El Licenciado Torralba.
11. — Poesías y Fábulas, 1.ª serie.
12. — Poesías y Fábulas, 2.ª serie.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz.
15. F. Urreola. Siguiendo al muerto.
16. A. Pérez Níeva. Los humildes.
17. S. Rueda. El gusano de luz.
18. S. Delgado. Lluvia menuda.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.
20. Miguel Melgosa. Un viaje a los infiernos.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.
22. J. M. Matheu. ¡Rataplan!
23. T. Guerrero. Gritos del alma.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.
25. L. Rufz Contreras. Palabras y plumas.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.
27. J. López Silva. Migajas.
28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos.
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.
30. E. Rodríguez Sols. La mujer, el hombre y el amor.
31. M. Matoses (Orzuelo). ¡Aleluyas finas!
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).
33. } A. Flores. Doce españoles de
34. } brocha gorda.
35. José Estremera. Fábulas.
36. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.
37. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.
38. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.
39. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.
40. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.
41. } Jacinto Laballa. Novelas inti-
42. } mas.
43. Fr.ª Sarasate de Mena. Cuentos vascos.
44. F. Pi y Margall. Diálogos y artículos.
45. Charles de Bernard. La caza de los amantes.
46. Eugenio Sue. La Condesa de Lagarde.
47. R. Altamira. Novelitas y cuentos.
48. J. López Valdemoro (El Conde de las Navas). La niña Araceli.
49. R. Soriano. Por esos mundos...
50. L. Taboada. Perfiles cómicos.
51. B. Pérez Galdós. La casa de Shakespeare.
52. J. Ortega Munilla. Fina.
53. F. Salazar. Algo de todo.
54. Mariano de Cavia. Cuentos en guerrilla.
55. Felipe Pérez y González. Peccata mixta.
56. Francisco Alcántara. Córdoba.
57. Joaquín Diez. Cosas mías.
58. López Silva. De rompe y rasga.
59. Antonio Zozaya. Instantáneas.
60. J. Zahonero. Cuentecillos al aire.
61. L. Taboada. Colección de tipos.
62. Beaumarchais. El Barbero de Sevilla.
63. Angel R. Chaves. Cuentos de varias épocas.
64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.
65. Francisco Pi y Arsuaga. El Cid Campeador.
66. Vital Aza. Pamplinas.
67. A. Peña y Gofí. Río revuelto.
68. E. Gómez Carrillo. Tristes idilios.
69. Nicolás Estévez. Calandracas.
70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.
71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.
72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.
73. F. Barado. En la brecha.
74. Luis Taboada. Notas alegres.
75. Xavier de Montepín. La señorita Tormenta.
76. A. Zozaya. De carne y hueso.
77. X. de Montepín. Muerto de amor.
78. Conde León Tolstol. Venid a mí...
79. A. Calderón. A punta de pluma.
80. Enrique Murger. Elena.
81. Luis Taboada. Siga la broma.
82. L. G. de Giner. La Samaritana.
83. Cyrano de Bergerac. Viaje a la luna.
84. E. Antonio Flores. ¡Huérfana!
85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.
86. A. Pestana (Gafel). Cuentos.
87. Angel Guerra. Al sol.
88. T. Dostolewsky. Alma infantil.
89. E. de Amicis. Aire y Luz.
90. L. Garofa de Giner. Valentina.
91. E. de Amicis. Manchas de color.
92. Voltaire. Zadig y Micromegas.
93. M. Ugarte. Mujeres de París.
94. Obras menores de Cervantes.
95. Obras menores de Cervantes.
96. J. Pérez Zúñiga. Chapucerías.
97. Voltaire. Cándido.
98. Goethe. Las amarguras del joven Werther.
99. J. Benavente. Teatro rápido.
100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
101. J. León Pagano. La balada de los sueños.
102. A. Guerra. Polvo del camino.
103. Camilo Castello Branco. María Moisés.
104. Graella Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
105. Antología taurina.
106. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
108. Eça de Queiroz. La nodriza.
109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
110. M. Sarmiento. Así.
111. Felipe Trigo. A todo honor.
112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de París.
113. Fray Luis de León. La perfecta casada.
114. Jorge Manrique. Poesías.
115. El Abate Prévost. Manón Lescaut.
116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar.
117. J. Givanel Mas. Devocionario poético.
118. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
119. E. Marquina. Juglarías.
120. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte.
121. S. Rusiñol. Hojas de la vida.
122. F. de Lamartine. Rafael.

PRECIO DE CADA TOMO: Pesetas 0'60

EMILIO VILANOVA

Teatre complert

Las bodas d'En Cirilo
¡Qui compra maduixas!
Oriental

L'ase del hortolà
A casa l'alcalde
La viuda

UN TOM EN 8.º

PESETES 1'50

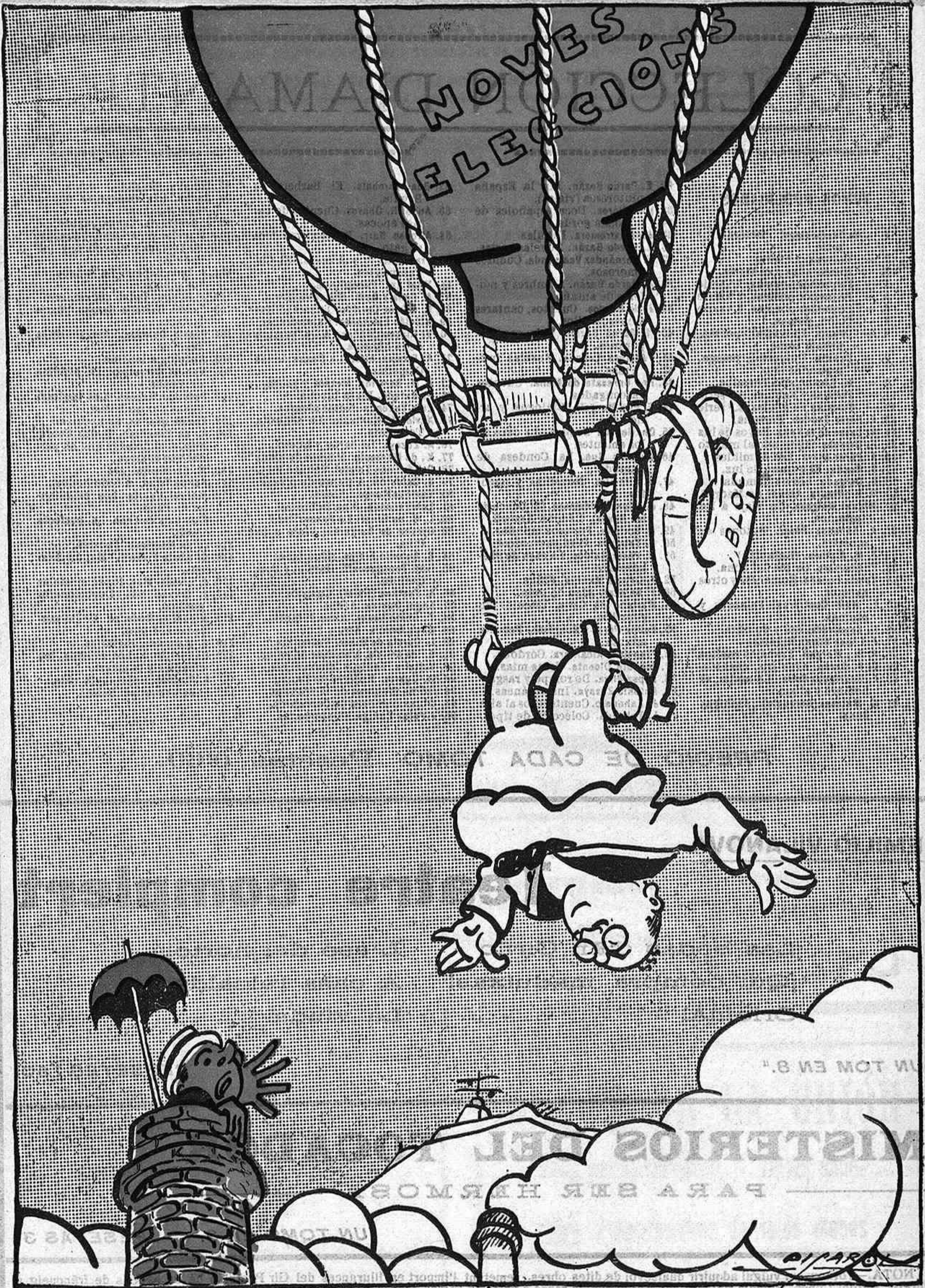
MISTERIOS DEL TOCADOR

PARA SER HERMOSA

UN TOMO EN 8.º

PESETAS 3

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

ASCENSIONS PERILLOSES

**- Tinc uns quants mesos de coll per a ensajar-me.
Aquesta vegada sí que no cauré.**